

Læreplan Børnehuset Maglehøj

Maglehøj er et mindre børnehus med en hyggelig legeplads, hvor der er masser af træer der giver skygge og mulighed for flere små legerum. Vi ligger i skønne naturomgivelser og bruger ofte vores lokalområde, hvor vi går ture og på opdagelse, så ofte vi kan. Vi har plads til ca. 56 børn fordelt på en vuggestuegruppe Alferne 0-2 år, og 2 børnehavegrupper Skovtroldene 2-4 år og Kæmperne 4-6 år. Storgruppen kalder vi Giganter, og de laver forløb, som er tilpasset deres udvikling, sådan at de bliver klædt på til mini-SFO til maj-måned.

Maglehøj er en del af områdeledelse Frederikssund Syd, hvor der er 6 børnehuse, dagplejen og en specialinstitution tilknyttet. Vi har i området fælles personalemøde 2 gange årligt, samt et samarbejde på tværs omkring vores storebørns-grupper.

Maglehøj er et bevægelseshus, det betyder at børnene bliver udfordrede motorisk igennem dagens aktiviteter. Vi har fokus på at lade børnene bruge deres kroppe i løbet af dagen, samt give mulighed for at de selv kan sætte lege i gang. Vi har mulighed for at låne en minihal lige ved siden af Børnehuset, som børnene bruger til planlagte aktiviteter og forløb, i de forskellige børnehavegrupper. Ligeledes bruger vi vores alrum til bevægelse, hvor der laves motoriske forløb med mindre grupper.

Maglehøj har ligeledes fokus på kreativitet, som bliver en del af aktiviteterne over dagen, hvor det både kan være igangsatte voksne-styrede aktiviteter, men lige så ofte børn der efterspørger at der kommer gang i malerpenslen. Det kan være på papir, der er hængt op på vores træer eller på klippe/klister ved bordet. Det kan være ting, der er samlet på tur, som bliver til et kunstværk eller bliver brugt til et fælles projekt.

Maglehøj er et børnehus, hvor vi elsker at bruge vores omgivelser til ture, hvor vi tager naturen med retur til Maglehøj. Vi har børnene med i de processer, der er omkring de ture der bliver planlagt, både før og efter. Naturen kan give anledning til forskellige forløb, som med "Krible-krable", hvor der hentes haletudser og børnene følger dem til de bliver til små "næsten" frøer. Det kan være ture hvor der bliver samlet hyldeblomst til saft, eller bare en hyggetur med fokus på årstiderne.

Det pædagogiske arbejde er proces-orienteret, hvor der løbende tilgodeses de behov der findes eller opstår, for på den måde, vil der hele tiden være bevægelse omkring børnene og de aktiviteter vi laver. Samt for det pædagogiske arbejder, som tilrettelægges efter at børn er forskellige og derfor har forskellige behov. Det betyder at vi indretter vores pædagogik, sådan at alle børns udvikling kan understøttes.

Vi er en personalegruppe, der brænder for vores fag. Vi har i hverdagen fokus på at tilbyde børnene de bedst mulige udfordringer, i forhold til deres udvikling både som individ og som gruppe. Vi lægger vægt på at skabe et trygt fællesskab på tværs af grupperne og alder, med fokus på trivsel, udvikling, anerkendelse og omsorg for børnene.

Vi har en forældregruppe, som støtter op om vores skønne hus, samt gerne deltager i fællesarrangementer. Forældre er aktive og deltager i arbejdsdage, samt andre tiltag, der hjælper med at holde Maglehøj i en stand til at klare de udfordringer der findes når man har aktive børnegrupper.

Vi har et husråd som står for fællesarrangementer i Maglehøj, samt arbejdsdage i Maglehøj. Dette Husråd mødes 4 gange om året, hvor dagligdagen gennemgås og året aktiviteter planlægges.

Det var kort beskrevet om livet i Maglehøj☺

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Elementer i det fælles pædagogisk pædagogiske grundlag:

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15-21)

- **Børnesyn**- det at være barn er en værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv**- børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt, som et led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Legen**- legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring**- læring kan forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udfordringer af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber**- Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os, og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Vi har fokus på at skabe et læringsmiljø, hvor omsorg for hinanden prioriteres højt og hvor alle kan føle sig set og hørt. Vi skaber små legemiljøer, hvor det enkelte barn får mulighed for at udvikles og spejle sig i de andre børn. Vi opdeler børnene i mindre grupper, sådan at børn kan udtrykke sig og være nysgerrige, samt blive aktive medskabere.

Børn har en stemme i Maglehøj, hvor de har medbestemmelse, når vi holder børnemøder og i dagligdagen, hvor vi lytter til børnene og er interesserede i deres mening, vi kalder det demokrati i børnehøjde.

Vi er gode til at sætte ramme for dagligdagen og arbejder struktureret, hvilket betyder at børnene ved hvad de skal og ikke skal bruge energi på at tænke over hvad der skal ske. Det betyder at vi kan bruge energi på at arbejde med selvhjulpenhed og dermed øge børnenes selvtillid. Vi møder børnene med et syn på at de kan selv, og at vi voksne viser at vi tror på de kan. For eksempel, når et barn skal have tøj på, og kan blive usikker på om det kan, så signalerer den voksne at "jeg tror på dig, du kan godt", ved at guide og understøtte det enkelte barn, hvor det er nødvendigt.

Dannelse og børneperspektiv

Alle er noget og alle har værdi i sig selv, alle skal ses og høres for eksempel siger alle godmorgen hver dag ved at nævne barnets navn, på den måde viser den voksne at barnet er set og at det er dejligt at det er kommet. Det er vigtigt at alle børn får succes uanset hvem de er og at de ses som et enkelt individ selv om de er i en børnegruppe.

Vi giver i mange dagligdags situationer plads til børns medindflydelse og medbestemmelse. For eksempel når vi er på ture ud af huset, lytter vi til barnets oplevelser og understøtter det ved at være nærværende og interesserede i hvad barnet oplever og fortæller. Det er ikke turen i sig selv der er vigtig, men børnenes oplevelser. Vi er som voksne rollemodeller og børnene spejler sig i de voksnes handlinger og får hjælp til at lære, hvordan vi regulerer os og møder andre mennesker.

Leg

Vi vægter at skabe gode rammer til børnenes spontane og selvorganiserede leg og fantasi men også det pædagogiske personales rammesatte leg. Vi følger børnenes spor ved at være lyttende og nærværende

voksne der ser på hvad børnene efterspørger og dermed bruger dette til at rammesætte legen. Det betyder at vi er rollemodeller i legen, så legen kan være voksenstyret men på børnenes præmisser og initiativ.

De voksne er tæt på legen, så de kan hjælpe børnene videre, hvis der er brug for det. Vi er bevidste om hvornår vi skal være en del af legen og hvornår vi blot skal være på sidelinjen så børnene kan lege uforstyrret. De voksne skal være rollemodeller og sætte lege i gang som børnene selv kan bygge videre på. Det er vigtigt at børnene får succes og har mulighed for at fordybe sig uden at blive forstyrret.

Vi er meget opmærksomme på at nogle børn kan have brug for at lære at lege og lære de sociale spilleregler at kende. Her er det vigtigt at de voksne både går foran i legen men også at de går ved siden af og når børnene selv kan, går bagved dem.

Vi arbejder med små læringsmiljøer og har indrettet rummene så de giver mulighed for forskellige lege fx vilde lege, stille lege, rollelege, konstruktionslege mv. De voksne er opmærksomme på at børnene får mulighed for både at komme op og ned i arousal.

Læring

Relationerne mellem børn og voksne har stor betydning for den læring barnet optager. Det er vigtigt for os at de voksne har en åben tilgang til læring og er gode rollemodeller. Vi er meget bevidste om børnenes nærmeste udviklingszone og tilrettelægger vores aktiviteter efter dette.

Gennem hele dagen sker der læring og de voksne er meget bevidste om det. Der er en fast struktur og de voksne sætter nogle gode rammer for børnene, hvilket giver ro. Børnene inddrages i de daglige rutiner, eksempelvis ved måltiderne og i garderoben.

Der er skabt små læringsmiljøer der understøtter barnets nysgerrighed og undersøgende tilgang. De voksne følger børnenes spor og bygger videre på disse. Eksempelvis før en tur er børnene blevet forberedt på at de skal ud og samle skrald, men undervejs på turen ændrer børnenes fokus sig og deres spor inddrages i aktiviteten, hvorefter det oprindelige fokus kan genoptages.

Børnefællesskaber

Alle børn skal have følelse af at have værdi og det er vigtigt for os at de lærer at lytte til hinanden. Vi bruger ex Fri for Mobberi, for at holde fokus på de gode børnefællesskaber. Omkring måltidet, hvor vi sidder i faste grupper, har vi fokus på fællesskabet, ved at snakke med børnene om deres oplevelser. Her lærer børnene at lytte til hinanden og være interesserede i hinandens fortællinger.

Børn fra Maglehøj skal være gode til at sige "ja" til leg – alle er en del af fællesskabet. Det betyder at ingen børn skal lege alene medmindre de selv har valgt det. Her er det de voksnes ansvar at alle er med og at alle føler sig som en del af fællesskabet. Det betyder at, hvis et barn ikke er en del af fællesskabet, så hjælper den voksne barnet ind i legen og giver barnet støtte og strategier til, hvordan det kommer ind i og bliver i fællesskabet.

Vi arbejder i små grupper, hvor børnene deles op i forskellige rum både ude og inde. Dette for at tilgodese børnenes plads til fordybelse og for at styrke relationerne mellem børnene.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Elementer i det fælles pædagogiske grundlag:

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s.22-23)

- **Pædagogisk læringsmiljø**- et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunkt for arbejdet med børns læring.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Børn er i læringsmiljøer over hele dagen, hvor de bevæger sig ind og ud gennem disse både på egen hånd eller gennem fællesskaber og samspil. Vores hensigt i Maglehøj er at kunne skabe sådanne læringsmiljøer over hele dagen, hvor der er mulighed for leg gennem børnenes frivillige tilvalg eller strukturerede aktiviteter. Ligeledes sker der læring i de daglige rutiner, hvor der skabes en gennemsigtighed for børnene at trives i, sådan ment at der kan skabes læring i fx en garderobesituation, hvor vi på stuerne lægger vægt på selvhjulpenhed, samt understøtter børn med visuelle billedere. Eller når der en i løbet af dagen er ventetid til toiletet, kan der enten læses en historie ind eller synges en sang før det bliver ens tur.

For at kunne skabe gode og udviklende læringsmiljøer er det i Maglehøj væsentlig at kunne tage udgangspunkt i netop det enkelte barn nærmeste udviklingszone, hvorfor vi arbejder på at stille alderssvarende krav til barnet og børnegruppen.

Denne teori omkring Nærmeste Udviklings Zone (NUZO) er at udfordre barnet tilpas, sådan at barnet oplever sig set og forstået, og barnet bliver udfordret på det udviklingsstrin det har brug for. Udfordringer ligger i at komme fra hvad barnet selv kan mestre og til det næste skridt, hvor den voksne hjælper en lille smule til barnet selv mestre næste skridt, og det er her læringen sker. Pædagogen bringer barnet/børnene ind i sin nærmeste udviklingszone, ved at øve det nye gennem gentagelser og have øje for netop udvikling.

Generelt i Maglehøj skaber vi fra morgenstunden en genkendelig hverdag, hvor hvert barn bliver taget imod af en voksen, som siger godmorgen og spørger lige indtil om hvordan deres morgen har været, samt om der er beskeder der er gode at vide for den videre dag.

Da vi er i alrummet om morgen til klokken ca. 8, er der lavet små legestationer på gulvet og ved bordene, som børnene kan sætte sig til at lege med, og det kan være på tværs af alder, hvorfor det er væsentligt at skabe små og rolige miljøer, som alle kan være en del af.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Et godt samarbejde med forældrene er en væsentlig faktor for os i Børnehuset Maglehøj, for at barnet kan opleve sig forstået og vi sammen kan understøtte barnet hvor det er i dets udvikling.

Det er allerede fra indkøring af barnet, at vi er tæt dialog med forældrene om deres barn, og vi har valgt at forældrene er med til at skabe den trygge stemning i alt det nye.

Vi ser det gode forældresamarbejde, som værende vigtigt for at skabe og sikre barnets positive udvikling. Vi ser forældrene som en ressource, da det er dem der har viden om deres barn, og at vi sammen skal skabe et trygt børnemiljø for læring og udvikling.

Vi har derfor så vidt som muligt daglig dialog med forældrene om barnets dag, og skriver på tabulex hvad børnene har lavet i løbet af dagen. På den måde kan forældrene understøtte dialogen hjemme omkring dagen i Børnehuset. Vi lægger ofte billeder ud til forældrene, sådan at børnene har mulighed for at sætte deres fortælling på deres oplevelser.

Vi tilbyder hvert år en trivselssamtale, hvor der er fokus på netop deres barns trivsel og udvikling. Skulle der være en periode hvor tingene bliver udfordrende for barnet, så kan vi sammen med forældrene holde et "køkkenmøde", hvor der er mulighed for at vende de svære ting.

Der er 2 årlige forældremøder, som er en mere generel gennemgang af hvad der sker i huset, og der kan være dialog på tværs af stuerne, samt afsluttende information på stuerne.

Der er i hvert hus et husråd, samt en repræsentant i forældrebestyrelse.

Husrådet består af 3-5 forældrerepræsentanter. Formålet med husrådet er, at medvirke til forældredeltagelse i dagligdagen og ved arrangementer. Husrådet har desuden til formål at rådgive forældrebestyrelsen i forhold vedrørende det enkelte hus. Det er fx typisk husrådet, der arrangerer forældrekafe, arbejdsdage og i nogle tilfælde også andre sociale aktiviteter i og udenfor børnehusets åbningstider.

Forældrebestyrelsen har til formål at udvikle samarbejdet mellem forældre, ledelse og medarbejdere om børnenes liv i børnehuset. Forældrebestyrelsen kan afgive udtalelser og stille forslag til byrådet i alle spørgsmål der vedrører dagtilbuddene i området. Forældrebestyrelsen drøfter ikke personsager. Forældrebestyrelsen er med til at fastsætte de pædagogiske principper for områdets virksomhed fx principper om de pædagogiske aktiviteter og metoder i området, forældresamarbejdet, normer for forplejning, anvendelse af de såkaldte børnevariable udgifter mm. Forældrebestyrelsesrepræsentanten fra det enkelte børnehus deltager desuden ved ansættelsessamtaler i huset.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Hvad siger loven?

- "Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børn trives, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Dagtilbudsloven § 8, stk. 5

Det er et krav, der i børnehuset reflekteres over, hvordan et læringsmiljø kan udvikles, sådan at det tilgodeser børn i udsatte positioner.

I Børnehuset Maglehøj udarbejdes der handleplaner for børn i udsatte positioner, sådan at udvikling, læring, trivsel og dannelse understøttes.

Relationelt kræver det en indsats fra det pædagogiske personale at sikre at der bliver skabt en daglig indsats for at skabe en tryk relation til barnet. Derfor er en handleplan/ strategiplan for det pædagogiske daglige arbejde væsentlig at sættes i gang.

Ligeledes at skabe børnefællesskaber, hvor det udsatte barn får mulighed for, at mestre det at være barn med de udfordringer det kan give. Her bliver det væsentligt at møde det udsatte barn der hvor det er.

I Børnehuset Maglehøj arbejder vi ud fra nærmeste udvikling zone, som betyder at vi må understøtte barnet der hvor det er i sin udvikling, for at sikre læring og trivsel. Det kan betyde for et barn, at det måske skal vente på at rykke over på den anden stue, før det er klar til det udviklingsmæssigt.

I Frederikssund Syd bruges forskellige profilbeskrivelse som pædagogisk screening på hvor barnet ligger i sin udvikling.

Har barnet sproglige udfordringer, vil der laves en TRAS som kan kortlægge om barnet sproglig er med, eller skal der laves en indstilling til logopæd. Dette understøttes af den sprogscreening, der laves når barnet er 3 og 5 år.

Er barnet udfordret på det sensoriske vil der blive lavet en TRASMO, som kan tegne et billede af barnet, som kan være udfordret her.

Der er i Frederikssund kommune en tidlig indsats for børn i udsatte positioner, som kan træde i kraft ved ønske fra forældre og Børnehus.

Findes der børn der er udsat på forskellige vis, så kan der hentes sparring på Tværsteam, hvor der sidder et team af fagprofessionelle folk, psykolog, logopæd, sundhedsplejerske, speciel- og udviklingspædagog, og en sagsbehandler. Det tværfaglige team kan bruges til sparring på et barn, som børnehuset har lavet en indstilling på.

Efter Tværs kan pædagogisk personale afprøve de tiltag der er aftalt, samt få sparring af relevant faggruppe.

Der kan startes et forløb - tidlig tværfaglig indsats- TTI, som løber over 3 mdr. hvorefter det evalueres. Fortsætter et forløb udvikles der igen mål for det udsatte barn, samt mål for det pædagogiske personale. Efter endt TTI- forløb vil der være mulighed for at søge om en mere fast aftale om indsats på et understøttende forløb.

Der er ligeledes mulighed for at lave indstilling til sparring både med logopæd, fysioterapeut/ergoterapeut, psykolog og speciel-og udviklingspædagog. Disse faggrupper kan give sparring på den pædagogiske praksis.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i børnehuset tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Barnet oplever mange overgange i sine første leveår, når det starter i Børnehuset og især når det skal starte i min-SFO, hvor der stilles andre krav til at kunne være selvhjulpnen og selvstændig, samtidig med at barnet er deltagende i det store børnefællesskab.

For at styrke børnenes mulighed for at klare såvel små som store overgange i deres liv, er det vigtigt at arbejde med børnenes personlige og sociale udvikling. Der arbejdes ligeledes med børnenes koncentration, udholdenhed samt evne til at lytte til fælles beskeder for at klæde dem på til den nye virkelighed i mini-SFO.

Vi laver mange aktiviteter der udfordre børnene, så de får en fornemmelse af egne styrker og grænser, og ikke mindst vækker deres nysgerrighed. Det er vigtigt for os at aktivitet sker gennem legen, og at børnene ikke føler det er skole, men at bogstaver, tal og anden læring sker gennem bevægelse og anden aktiv deltagelse.

Det sidste halve år barnet går i børnehave, vil børnene komme til at være "Giganter", som vi kalder vores storgruppe i Maglehøj.

Forældrene til disse børn bliver indkaldt til forældremøde, hvor forældrene bliver præsenteret for hvad vi har tænkt af forløb for gruppen. Herunder hvilke forventninger vi har til forældresamarbejdet i forbindelse med udvikling af barnets kompetencer og færdigheder.

Vi er løbende i dialog med forældrene, og særligt med de forældre hvor vi eller forældrene ser at deres barn har udfordringer.

I februar afholder vi individuelle samtaler med forældrene, hvor vi sammen med forældrene laver overleveringspapirer til mini-SFO.

Vi samarbejder med de andre børnehuse i området Frederikssund Syd i 2 planlagte forløb, hvor børnene får mulighed for at møde nye kommende venner. Dette ser vi som givende for børnene, da de lærer andre børn at kende, som de måske skal gå i skole med senere hen.

Ligeledes får vi besøg af de voksne fra mini-SFO, sådan at der også her er mulighed for at genkendelighed inden barnet starter i alt det nye.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Kulturstier

I Frederikssund kommune har der siden 2016 været et tilbud til alle børn i alderen 4-5 år, som er et udspring af et udviklingsprojekt som kørte over 2 år, hvor børnene møder de lokale kultur- og naturformidler og institutioner gennem strukturerede forløb, som er udviklet i et samarbejde mellem pædagoger og kulturformidlere. På den måde sikre vi at de børn i den aldersgruppe stifter bekendtskab med kulturen i vores lokalområde. Der er lavet et samarbejde med J-F Willumsens museet, Musikpatruljen, Færggården. Bibliotekerne og en naturvejleder der planlægger et forløb med udgangspunkt i det lokalområde hvor børnehuset ligger. Disse forløb er med til at skabe inspiration til pædagogerne til videreudvikling af pædagogiske læringsmiljøer i børnehusene.

Samarbejde på tværs af Børnehusene

I Frederikssund syd arbejder vi hvert år med et storgruppeprojekt, hvor storgrupperne bliver inddraget i et andet fællesskab, og hvor de får kendskab til hinanden, og sammen oplever lokalmiljøets muligheder. Det er pædagogerne og de pædagogiske ledere der sammen sætter rammen for forløbene, hvor lokalmiljøet så vidt det er muligt bliver inddraget og hvor vi tager udgangspunkt i læreplanstemaerne. Dette gøres med børnenes trivsel, læring, dannelse og udvikling for øje.

Derudover bestræber alle børnehuse sig på at bruge lokalmiljøet så meget som mulig til alle aldersgrupper, alle har via indkøbte cykler og gode stisystemer nem adgang til Ådalen, Roskilde fjords strande, Kalvøen og andre dejlige naturområder i Frederikssund syd.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Maglehøj har vi løbende dialog om hvordan vi bedst muligt indretter vores læringsmiljøer, sådan at de tilgodeser og understøtter børnenes trivsel og læring. Der vil klart være forskel på, hvordan de enkelte stuer planlægger deres børnemiljø, da der er forskellige behov og derved forskellige perspektiver på hvad et udviklende læringsmiljø skal kunne imødekomme. Der vil på alle stuer være opmærksomhed på at sikre børnemiljøer, som kan møde børnene i deres nærmeste udviklingszone, samt at læringen og legen findes i børnehøjde.

På nogen stuer vil det være muligt at inddrage børnene i indretningen, samt i hvad de kunne tænke sig at stuen skulle have af legetøj, samt de voksne der kan se hvad der mangler for at alle muligheder for læring og udvikling kan have grobund. På andre stuer vil være de voksne, der skaber rammerne for hvad der vil kunne være et udviklende børnemiljø, som kan stimulere til leg og læring.

Vi vægter højt at børn på alle stuer har kasser med forskelligt indhold af legetøj, som opfordrer til leg på flere læringsniveauer. Det kan være legetøj, hvor børnene skal være aktive, som biler/ køkkenkrog/ dukkehjørne og andet, som lægger op til leg med flere børn sammen. Ligeledes er der mulighed for at finde legetøj, hvor man kan sidde roligt og læse bog/ samle puslespil /tegne osv. Dette kan ske ved at vi indretter legezoner, som giver mulighed for at tilgodese hvad der lige er behov for den dag eller en periode.

I Maglehøj tænkes der i netop hvordan læringsmiljøer kan stimulere og inviterer til leg, det kan være gode fantasilege børnene imellem eller voksenstyrede lege. Samtidig kan rummet bruges til lidt mere aktive lege, hvor der tages motorisk legetøj frem og der kan øves fysiske lege. Altså rum hvor det er muligt at have flere funktioner i et rum, som kan understøtte gode børnemiljøer på flere plan, og nemt at rykke rundt på, sådan at flere behov kan imødekommes.

I Maglehøj bruger vi gulvtæpper til at afgrænse legezoner, som også understøtter legen med biler eller dinosaurer, da tæppet og legetøjet sammen indbyder til forskellige lege. Ligeledes har vi mobile rumdelere, som er med til at indrette små rum i det store rum, hvor det bliver muligt at sidde uforstyrret og lege. De voksne indbyder ofte til leg på gulvet, og derved skabes der gensidig relation gennem legen. Ligeledes skabes der et godt samspil mellem børn og voksne, hvor den voksne er tæt på både leg og barnet, som giver mulighed for at understøtte børnene og barnet i at knytte indbyrdes relationer, samt at afprøve og udfordre legen og sproget i trygge rammer.

Ligeledes opdeler vi hver stue i mindre grupper, da vi ønsker at imødekomme børneperspektivet bedst muligt i legen og aktiviteten. Dette gør vi for bedre at kunne fremme udvikling og læring gennem en mindre gruppe børn med forskellige forudsætninger for at deltage. I mindre grupper er det også nemmere at få øje på hinanden og bevare relationen børnene imellem, samt at flere kan få deres stemme hørt.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Børnehuset Maglehøj har vi øje for det enkelte barn og dets behov for at skabe rum til alsidig udvikling, samtidig med at der skabes rum for at barnet har forskellige deltagermuligheder, hvor barnet selv kan drage egne erfaringer.

Alferne (0-2 årige)

- Her er der særlig fokus på selvhjulpethed, hvor det vægtes at der er tid til at barnet selv er med til at gøre tingene. De voksne sikrer at barnet føler sig klar til de udfordringer der kan opstå, ved at støtte anerkendende og opfordre barnet til selv at mestre situationen ved at tage tilpasse skridt så barnet føler at det lykkes.
- Der bruges babytegn i denne aldersgruppe, sådan at barnet får mulighed for at udtrykke egne behov og følelser, når noget bliver svært, så kan det bede om hjælp eller blive understøttet yderligere.

Skovtroldene (2-4 årige)

- Her kunne et fokus være at smide bleen, hvor barnet bliver guidet godt på vej af de voksne, som laver en strategi for barnet, så det efterhånden lærer at mærke efter selv. Ved Skovtroldene kunne det være barnet satte et klistermærke på sit eget skilt med billede og navn på, hver gang det havde tisset. Samt at de voksne opmuntrer og anerkender barnet i sin handling, sådan at barnet får lyst til at fortsætte samarbejde og relationen omkring det at smide bleen.
- Barnet mødes af de voksne, som understøtter dets valg af leg, samt er medskaber til at lege kan lykkes med de andre børn. Ved at de voksne er med i legen, hvor der kan være forskellige behov og

følelser i legen, vil de voksne italesætter disse for barnet for sammen at finde andre veje i legen for den enkelte og for fællesskabet.

Kæmperne (4-6 årige)

- Fokus her at barnet føler sig en som endel af fællesskabet (store eller små fællesskaber) på stuen, hvor barnet understøttes i at se verden fra flere perspektiver, samtidig med at der er plads til den enkelte og der gives plads til andre. Et eksempel kunne være når der skal vælges ture eller legetøj til stuen, hvor børnene har medbestemmelse, og der er uenighed. Her kommer guidning fra de voksne til at spille en væsentlig rolle, som er at sikre barnet føler at der bliver lyttet, taget hensyn til den enkelte, men også være nysgerrig på andres ideer.
- Der arbejdes med at turde at stå frem som et individ, og fortælle om dagens program/aktiviteter fra ugeskemaet, som hænger på væggen, hvor de voksne er lige ved siden for at sikre trygheden. Eller at barnet kan stå frem og sige til eller fra i samspillet med de andre børn, som sker gennem guidning børn imellem eller der kan være brug for en voksne, som kan understøtte børn til at finde en løsning på det svære.

Generelt er Børnehuset Maglehøj et hus, hvor det vægtes at barnet har mulighed for at udvikle en positiv selvfølelse, ved at barnet mødes med guidning og opfordres til at mestre selv.

Vi udvikler det enkelte barn gennem følelsen af at hvert barn er noget i sig selv, samt spejling i at andre er forskellige, og at denne forskellighed kan være positiv og givende i det fællesskab de er en del af.

Dette gør vi ved at lytte og være deltagende omkring hvert enkelt barn i børnegruppen og for hele børnegruppen, hvor vi tager individuelle hensyn til børn der kan have brug for det i perioder af sin udvikling.

Børn udvikler sig i relationer til andre børn og til de nære voksne, når de lærer at alle har værdi for fællesskabet og der er plads til os alle.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I Børnehuset Maglehøj handler den sociale udvikling hos børn om at skabe gode relationer børn imellem, og selvfølgelig have gode voksne at spejle sig i.

Vi skaber læringsmiljøer, hvor barnet har mulighed for at finde sammen med andre børn om at lege og være sammen. Ser de voksne at det kan være udfordrende at komme i gang eller at fortsætte legen, vil de voksne være klar med guidning og/eller deltagelse i legen.

Vi sikrer at der er mulighed for lege i det store forum, men vi har mindre rum og her kan der skabes andre lege og relationer.

Fællesskab er for os at skabe miljøer, hvor barnet sammen med andre børn og voksne kan få plads til gode venskaber, hvor der er lyst til at udvise empati og drage omsorg for hinanden.

Alferne (0-2 årige)

- Dagligt laves der aktiviteter i mindre grupper, hvor de mindre børn kan føle børnefællesskabet, da de ofte ikke vælger det selv. Det kan være aktiviteter om at bygge og vælte ting eller puste sæbebobler, hvor de voksne kan være igangsatte og understøtte både leg og relation.
- Der hænges tit billeder op på stuen af de situationer, børnene har været med til, dette giver barnet mulighed for at se sig selv i fællesskabet, ved at sætte navn på sig selv og alle de andre, som giver stor glæde på stuen.

Skovtrolde (2-4 årige)

- Der tænkes meget i at opdele stuen i mindre grupper, hvor det bliver muligt for barnet at overskue gruppen af børn, samt at barnet ofte får mulighed for større deltagelsesmulighed. Når de mindre grupper laves er der fokus på, om det er for at skabe nye eller andre relationer børnene imellem, eller om barnet brug for at spejle sig i andre børn og skabe plads til at bidrage i deres lege. Der vil altid være en voksen, som kan understøtte det sociale og legen, samt trække sig når børnene leger og fordyber sig.

Kæmperne (4-6 årige)

- Denne stue arbejder med at det enkelte barn ser sine venner, og gerne viser empati for hinanden gennem at hjælpe sin sidemand, hvis der er brug for dette, fx når de skal på tur eller generelt i hverdagen.
- Følelser og sociale relationer kan til tider være svære, og her bruger vi "Fri for mobberi", som er en kuffert fuld af godt materiale til tale om og finde løsninger sammen på de svære situationer. Det kan være dialog om rigtige situationer eller visuelle billeder der tages udgangspunkt i, som skaber et læringsrum der kan overføres til hverdagen. Alle børn bliver deltagende i at finde løsninger og kan hjælpe hinanden når de står i en konflikt, og sammen kan trække det frem de sammen har lært.

Generelt er Børnehuset Maglehøj et hus, hvor det enkelte barn kan skabe sig gode og positive relationer, hvor legen, kreativiteten og bevægelse skaber rum for den sociale udvikling. Samt at der er voksne der gerne vil sikre at skabe trygge læringsmiljøer for social udvikling og dannelse for det fællesskab alle er en del af.

I det sociale samspil er det væsentligt at børnene har lært at indgå og bidrage i de sociale relationer, hvor de med tiden lærer at vi har forskellige ressourcer, og hvordan der kan være plads til alle.

Børn og voksne i Børnehuset Maglehøj har fokus på dette gennem, hvordan vi taler om hinanden og hvordan vi løser de svære situationer, som giver grobund for børns videre færden og dannelse ud i verden. Derfor arbejder vi meget med at løse konflikter ved at sætte ord på og sammen finder løsninger, hvor der gives og tages lidt, og disse kan være handlingsmuligheder som kan bruges igen i andre situationer.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

I Børnehuset Maglehøj ser vi kommunikation og sprog, som en væsentlig faktor for at vi i fællesskabet kan skabe læringsmiljøer med sigte på at vi forstår, lytter og kan være i dialog med hinanden.

Det spændende er så hvordan vi bruger det med hinanden, og det gør vi jo hele tiden, både verbalt og nonverbalt, som gennem ord- mimik- tegn osv.

Vi øver sproget og alle dets muligheder i hverdagen, og der lægges op til den gode dialog, som skabes gennem åbne spørgsmål og målrettet forløb med ord, sange, historieoplæsning og selvopdigtede fortællinger. Sproget bliver brugt flittigt i garderoben når vi tager tøj af og på eller når et barn opfordres til at hjælpe et andet barn. Til samling taler vi ex om, hvordan vejret er, når vi så skal på legepladsen snakker vi med børnene om, hvad for noget tøj de skal have på når vejret er som det er. Her opstår der nogle gange dialog mellem børnene om, hvilke tøj de skal vælge, da nogle har glemt, hvad der blev snakket om til samling mens andre kan huske det.

Alle stuer har indlagt en sang eller en historie, mens der er ventetid til toilettet, så kan barnet være deltagende og ikke bare vente. Her får børnene aktivt lov til at være med i valget af sang eller historie, som så gør at de er deltagende.

Alferne (0-2 årige)

- Der arbejdes med sproget og dets anvendelse ift. sprogforståelse og ordforråd i mindre sproggrupper, hvor der ex læses "de 3 små grise", og bagefter tages vores lille kasse med konkreter fra historien frem og den fortæles og leges igen, for til slut at se en film med hele historien. Det er vildt at se de små følge med i alle 3 måder at indtage og deltage i historien, og de kan efter et par gentagelser sætte lyde, ord og sætninger på.
- Der er altid bøger til rådighed for børnene, og de kan pege og sætte ord på hvad de ser/læser sammen med de andre børn og voksne. Eller de beder en voksen om at læse højt og er med til at sætte ord på, og ved de hvad der sker, vil de sætte ord på det.

Skovtroldene (2-4 årige)

- Fællessamling for stuen, hvor der er en fast rutine i hvad børnene skal igennem, som er understøttet af billeder. Her bliver der sat ord på af børnene selv om dagens aktiviteter, dette understøttes af den voksne hvis det er nødvendigt. Der er fokus på fællesskabet og der synges en sang om hvorvidt alle er kommet, om nogen er syge eller nogen holder fri. Der synges en valgt sang, som gentages en uge ad gangen, samt små forklaringer på ordene i sangen. Dette giver børn lyst til at bruge deres stemme og krop til at kommunikere med.
- En aktivitet omkring sprog kunne være en sangkuffert, som er proppet med konkreter, som kan understøtte en sang. Disse sange kan have med årstiden at gøre eller et projekt der er i gang, som

at hente haletudser og se dem blive til små frøer. Det er med til at skabe sammenhænge med hverdagen og naturen, samt forståelse og nysgerrighed til omverden.

Kæmperne (4-6 årige)

- Lege med fantasien og ord, ved at lave fortællinger med børnenes egne ideer, og bygger videre på hinandens sjove, triste eller fiktive påfund i fortællingen. Det støtter barnet i at bruge sproget og lytte til de andre, samt at lade nogle finde på tosserier selvom man selv er mere realist.
- Det sociale samspil er i denne aldersgruppe væsentlig, da barnet gerne vil lege og have gode venner. Her bliver sproget vigtigt, da barnet vil noget med den anden, og her bruges den voksne til at støtte op ved konflikter, forhandlinger og kompromiser. Hvor der sammen med barnet øves i at sætte ord på de følelser der kan være i spil, samt at barnet kan genbruge disse strategier for at mestre egne handlinger.

Generelt er Børnehuset Maglehøj et hus, hvor sproget har stor betydning i samspillet mellem barn/barn og barn/voksen, og det smitter af på de dialoger der kan høres på stuer og legepladsen. Vi vægter at finde interessefelter for børn, der gerne vil være nysgerrige og bruger iPad til at vise ting og finde ny viden.

Ligeledes bruger vi udelivet til at sætte flere ord på alt det der omgiver os, og tager noget af det med til Børnehuset Maglehøj og fortsætter processerne der, fx sten fra stranden, blomster eller dyr vi har fundet osv.

Vi planlægger også aktiviteter, på tværs af stuerne, da nogle børn enten skal øve sig mere eller andre børn har brug for ældre at spejle sig i, da vi har aldersopdelt stuer, kan der være perioder, hvor børn ikke rykke lige når de er fyldt 2 eller 4 år, da de kan have brug for tryghed til at skabe udvikling eller der ikke er den nødvendige plads, sådan at det bliver hensigtsmæssig at skifte stue.

Vi skaber rum for det enkelte barn og for børnene for at have et fællesskab af oplevelser at tale sammen ud fra, samt at give plads for at børnene kan udtrykke sig om alt det der rører sig hos dem, som nogle gange får de voksne til at skifte kurs i aktiviteten/forløbet.

Sproget starter med pludre-lyde og tegn, og udvikler sig til et aktivt verbalt barn, men begge kan kommunikere på fantastisk vis.

I Frederikssund kommune bliver børn sprogvurderet når de er omkring 3 og 5 år, netop for at fange barnet som kan have brug for en sproglig indsats.

Ligeledes er der fast dialog med kommunes logopæd, som også har netværksmøde med husets sprogpædagog.

Vi har projekt "kulturstier" med vores lokale bibliotek, hvor vi kommer og de har planlagt en aktivitet, for at børnene får kendskab til biblioteket.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

I Børnehuset Maglehøj tænker vi meget over at barnet har mulighed for at tilegne sig kropslige erfaringer, derfor skabes der læringsrum, hvor barnet både selv kan udvikle sig gennem sin egen krop og sanser, men også i samspil med andre børn.

Det pædagogiske læringsmiljø rummer og giver barnet mulighed for at få sine sanser stimuleret gennem at lytte, se, lege og undersøge forskellige materialer, som både er bløde, våde, klistrede og stikkende, samt varme og kolde. Alt dette for at barnet kan mærke og bruge dette til at danne sig erfaringer og blive tryk ved den verden der venter på at blive opdaget.

Materialer kunne f.eks. kunne være lunt modlervoks som lige er lavet, sæbebobler der skal fanges og pustes, kartoffelmel der klister, og ligger det på bordet bliver det koldt og hårdt eller smelter i ens varme hånd, maling der bliver til flotte aftryk eller males med pensel eller finger, eller mærke og sanser naturens mange oplevelser/dyr/planter osv.

Når vi arbejder med at tilføje kroppen motoriske erfaringer, vil det ofte være forløb der kører over flere uger, da barnet gennem gentagelser vil opnå at kroppen kan automatisere og udvikle sine bevægelser, sådan at børnene bliver bevidste om hvad de kan med sin krop og efter tid mestre dem.

Vi bruger både inde-og uderum når der skal opleves med kroppen, da vi indenfor kan lave lege og aktiviteter der kræver det tætte samspil, samt rykke rundt så der laves en motorikbane eller ude når det kræver mere plads til at bruge kroppen til at løbe eller klatre, eller en anden form for motorikbane hvor det kræver anden motoriske udvikling.

Legepladsen giver mulighed for at gynges og vippe, samt lære at cykle alene eller køre med sine venner bagpå cyklen med anhænger. Der er et klatretårn, som kan give et barn udfordringer over tid, og til sidst mestre det ved at øve sig, hvor belønningen er at få en rutsjetur.

Vi har et skønt naturområde Ådalen tæt på Børnehuset, hvor vi ofte går ned og bruge kroppen til at klatre og kravle opad stejle bakker, hoppe rundt på kæmpe sten, eller bruger vores sanser til at være nysgerrig på hvad en tur ellers kan bringe, som da vi fandt en død snog og lagde den i sprit hjemme i Børnehuset.

Ved disse bevægelses-og motoriske aktiviteter kan det være at en gruppe fra en anden stue kan deltage på tværs, sådan at man kan øve og tilegne sig nye erfaringer sammen, sådan at der mulighed for at øve sig sammen med andre end dem der er på egen stue eller øve gentagelse hvor der er flere at spejle sig i.

Dette er en mulighed som vi bruger, når vi har børn på nogenlunde sammen udviklingsstrin på flere stuer, og for at de kan være sammen med de børn de lige har været sammen med på stuen, eller mødes med de børn man snart skal på stuen med.

Vi arbejder med legezoner, der kan tilgodese og skabe udvikling for den gruppe børn der er på de forskellige stuer, sådan at vi følger barnets spor og de kan udfordre sig selv og mestre egen krop. Der er mulighed for at man kan bruge sin krop i løbet af dagen både på stuen eller i de små rum vi har, og det kan være at hoppe ned ad bænke på madras, øve sin balance, kravle op på puslebordet, tage redskaber frem til aktiv leg, som at rykke rundt på taburetter og bruge de Bubbels/ andre puder vi har.

Alfer (0-2 årige)

- Laver motorik i mindre grupper, hvor fokus er på sanglege og faldskærmen bliver brugt til de sansemæssige oplevelser. Samt gennem motorik at skabe en bevidsthed om egen krop og det den kan bruges til.
- En ugentlig tur-dag, som handler om at bruge øjne, ører og fingrene og komme retur med gode oplevelser eller ting der er fundet, som kan gengives på billeder og snakkes om efterfølgende. Hvor kroppen har fået lov til at danne nye erfaringer, som kan bruges igen en anden dag eller med sine forældre.

Skovtrolde (2-4 årige)

- Laver yoga med kroppen, hvor barnet får en kropsbevidsthed på egen krop, samt ser på hvad de andre børns kroppe kan og der sker automatisk en spejling, som giver en herlig fællesskabsfølelse at vi er sammen om det her. Samt en undring over hvordan kan du det, og gerne vil det samme.
- At se selvhjulpethed som en aktivitet, som kan styrke barnet i at få sin krop til at komme i overtøjet, hvor det kan være svært at kordinere ens arme, hænder og ben til at komme ned i ærmet eller buksen, og ikke mindst fødderne i skoene.

Kæmperne (4-6 årige)

- Leger i hallen, som vi låner af Klubben ved siden af os, hvor der laves aktiviteter hvor barnet udfordre sin krop gennem lege, hvor man skal have øje og tage hensyn til hinanden, dette kan være fangelege og kropslege.
- Aktiviteter hvor man gennem at bruge sin krop i høj og lav arousal/kropsspænding, hvor det for barnet drejer sig om kunne mestre at gå fra høj aktivitet til lav, som i stopdans, løbelege osv.. Det kan være aktiviteter hvor pulsen er høj og så skal barnet kunne finde ro i sig selv, som ved afslapning og mærke sig selv.

Det vil være i hverdagen være en blanding af strukturerende pædagogiske forløb som har sigte på at præsentere og udvikle børnenes udvikling og muligheder, samt tidsrum på dagen hvor vi voksne følger børnene initiativ og opmuntre dem til at øve de nye færdigheder de er interesseret i at følge.

Vi har altid opmærksomhed på at kroppen og sanser får plads i løbet af en dag, samt på hvor og hvad barnets krop kalder på, og at barnet får lyst til mere.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I Børnehuset Maglehøj bruger vi rigtig meget udelivet, da vi har en skøn legeplads med muligheder for at finde skygge for solen, små hyggelige kroge mellem vores mange træer, spille eller lege på vores nye fodboldbane, lege i vores store sandkasse, eller sidder under vores halvtag og lege eller være kreative. Vores legeplads kan rumme mange forskellige aktiviteter og kan deles op, sådan at børnene kan finde steder hvor de kan hygge sig. Børnene formår selv at sætte deres lege og fantasi i gang, hvor de end har lyst til at legen finder sted.

Vi er ude i al slags vejr, da naturen byder på forskellige ting at lave, samt at børnene kan mærke de forskellige årstider på egen krop.

Det kan være på ture ud i den skønne natur vi er omgivet af, som Ådalen og stranden eller en gåtur ud på en nærliggende legeplads. Vi ligger tæt på Ådalen, som er et kæmpe naturområde med søer, bakker og shelter, og denne skønne natur bruger vi rigtig meget. Ligeledes har vi stranden nede ved fjorden, som der tages til og laves små projekter, hvor vi er nysgerrige på dyrelivet og kigger på det igennem mikroskop. Eller samler sten og andet godt, som vi tager med tilbage i børnehuset og laver projekter af det. Sådan at vi inviterer naturen med ind i vores Børnehus, og der kan komme snakke om hvad det var eller nogle af de store kan fortælle de mindre om hvad de har fundet.

Vi bruger naturens skønne fund til julegaver eller i andre projekter, som laves i de forskellige børnegrupper, og det sker også at forældrene må bære nogle af de fine fund med hjem.

Alfer (0-2 årige)

- Når det regner og der er de mest fanatiske vandpytter bliver der hoppet og plasket, der kommer vand i spande og leget med mudder, hvor alle sanser er i brug og naturen undersøges.
- På turdag bliver alt undersøgt i naturen både det der kravler og det der dufter, så nogle gange går turen ikke længere end lige uden for lågen til Børnehuset.

Skovtrolde (2-4 årige)

- Der er en fast tur dag ud af huset, hvor det er muligt at udforske naturen. Nogle dage er der er bestemte fokus for hvad der skal findes og undersøges, mens det andre gange er muligt for børn og voksne at gå på fri-opdagelse og have iPad eller telefon med, sådan at der kan indsamles viden med det samme.
- Naturen bruges også til at udfordre børn og voksne motorisk, hvor det kan være forskelligt terræn der skal bestiges, samt sanses.

Kæmper (4-6 årige)

- Her tages naturen med ind og der laves "kunst" af naturen, samt der males/tegnes de oplevelser og ting der er blevet undersøgt.

- Der plantes og bruges tid til at se det vokse og spire, samt at passe på det og vande de flotte planter der komme frem, og nogen af dem kan man endda smage på.
- Der laves myrebo, så børn og voksne kan se hvordan livet er under jorden, og hvilket arbejde myrerne har med at lave deres gange.

Når vi er i gang med projekter om naturen er der fokus på at være undersøgende og nysgerrige sammen, og vi voksne prøver at være rollemodeller på at se hvad det er vi ser og hvad det kan være. Der bliver skabt en lyst og glæde ved at møde naturen og vi voksne kan fylde på med ny viden til børnene ud fra det de er optagede af.

Bæredygtighed natur er vi opmærksomme på når vi går ture, og vi snakker med børnene om man skal smide ting i skraldespanden. Eller vi snakker med børnene om det ved spisning, når vi skal finde ud af hvad der skal i den ene almindelige skraldespand og hvad der skal i den grønne skraldespand. Børnene er gode og opmærksomme på hvad de kommer videre til orme i jorden, og hvad de ikke kan lide.

Vores tilgang til det at bruge udelivet og naturen omkring os, er at jo mere naturligt vi gør naturen omkring os, jo bedre kan man som barn begå sig i den.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I Børnehuset Maglehøj tænker vi i de små læringsrum, som kan skabe mulighed for deltagelse af alle børn når vi vil være kreative, hvor børn og voksne sammen kan udtrykke sig ift. det mål der er sat for aktiviteten. Vi er altid delt op i mindre børnegrupper, sådan at det er læreprocessen der vægtes og kunsten kan derfor falde meget forskelligt ud.

Vi tænker over at der arbejdes med forskelligt materiale, sådan at børnene kan føle og sanse det i deres læringsproces.

Vi er et Børnehus, som holder fast om vores traditioner, som de forskellige højtider og årstider, hvor der tages udgangspunkt i disse når der planlægges aktiviteter. Børnene er med til at vælge hvad der skal laves og ofte er der flere valgmuligheder.

Ved disse aktiviteter ønsker vi at skabe et fællesskab omkring kulturen, som de er en del af og lade den blive integreret i deres hverdag.

Ligeledes prøver vi at fange børnenes opmærksomhed ved at følge med i hvad der rører sig hos dem, og får derved skabt aktiviteter ud fra deres fantasi og nysgerrighed.

Vi har kulturstier i Frederikssund kommune, hvor vi bliver en del af et kunst-projekt, som er et samarbejde med Museet Willumsen, hvor der skabes kunstværker på forskellige måder. Samt at komme på Færggården, hvor fortiden bliver undersøgt og prøvet på egen krop. Der er besøg til det lokale bibliotek, som har lavet et forløb om bogstaver, og alle børn kan se og sanse det indefra.

Til sidst er vi så heldige at får besøg af en musik-patrolje, som kommer og spiller børnesange på fantastiske instrumenter, som forsigtigt kan prøve at røre bagefter.

Alfer (0-2 årige)

- Der er en ugentlig krea-dag, hvor der kan formes trylledej eller laves flotte malerier med pensel/ fingermaling.
- Der laves projekt "hvem er jeg", hvor der er billeder af børnene selv og deres familien, samt kæledyr eller andet der kunne være vigtigt.

Skovtrolde (2-4 årige)

- Der laves malerier på vores mange træstammer, som børnene kan gå fra og til, og derved opstår de flottes kunstmalerier.
- Projekt "hvor bor jeg?"- hvor barnet gennem processer har været med til at klippe deres hus og klistret billeder på, og endte forløbet med at køre på cykel hjem og se hvor hinanden boede.

Kæmper (4-6 årige)

- Her lægger vi meget vægt på vores kultur, hvor der fx blev lavet et forløb, som startede med at finde ud af hvad vikinger er for et folk, og hvad de lavede dengang i vikingetiden. Der blev lavet sværd og digtet vikingehistorier.
- Der blev lavet et selvportræt- forløb, hvor hvert barn fik et spejl og skulle tegne og senere udfylde sit selvportræt med vandfarver. Der sad 3 børn og der var tid til fordybelse, samt gode dialoger om hvordan de hver især så sig selv, og her kunne ens venner hjælpe med gode ideer, hvis der var brug for det.

Vi tænker over at vores aktiviteter er givende for det sociale fællesskab, og der er plads til den enkelte til at udtrykke sig og komme på banen med sine ideer.

Ligeledes ønsker vi, at børnene bliver mødt af forskellige måder at udtrykke sig på, samt drage erfaringer gennem brugen af fantasi og kreativitet.

Alt dette bliver jo ofte drevet af at have voksne der tilbyder disse muligheder, og det prøver vi på gennem det strukturelle, som kan skabe en nysgerrighed sådan at børnene selv komme og spørger efter mere.

Evalueringskultur

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Børnehuset Maglehøj ønsker vi at skabe små læringsrum for de forskellige børnegrupper, da vi ser at børn trives og udvikler sig positivt i disse.

Derfor må vi se på egen praksis, som jo hele tiden er forandring. Da både børn og voksne, samt hverdagen byder på nye oplevelser, som giver nye erfaringer for den fremadrettede praksis.

Der arbejdes med både evaluering hos børnene, hvor de er med til at give deres mening til kende, som der kan tages med til når der igen skal planlægges nye forløb. Samt hos de voksne, som er med til at sikre forløb der skaber udvikling og læring hos både børn og voksne igennem praksis.

Dette sker gennem den daglige evaluering, som er de daglige små gøremål. Ligeledes på de større forløb sker der en evaluering enten som hus eller på stuen.

I Maglehøj er der mulighed for at drøfte og evaluere løbende på flere planer, som er på vores teammøde/som er stuen der mødes, mandagsmøder/ som er en fra hver stue, og på vores fælles P-møde.

Der sker evalueringer på forløb med aktiviteter, som lægger sig opad den styrkede læreplan, hvor der planlægges og følges op på hvad vi ønsker at gøre mere af eller ændre til næste gang.

Det kan også være forløb, der opstår på grund af en udfordring, hvor vi først observerer, undersøger og derefter dokumenterer, for til sidst at evaluere for at nå frem til nye handlinger.

Her bruger vi forskellige metoder, som både kan sikre og skabe forandring i den praksis vi ønsker.

(aktionslæringsforløb/ praksisfortællinger/ LP/ handleplaner/ keep og droop)

Hver stue har en mappe, hvor de løbende samler dokumentation fra vores arbejde med praksis, som er med til at holde fokus på vores faglighed og til videre inspiration for hele huset, da vi gerne deler vores erfaringer med hinanden. Det kan være billeder, udsagn fra børn, hjemmebryggede fortællinger, SLP-skemaer, osv., der danner dokumentation.

Gennem evalueringsprocesserne ønsker vi at skabe en ramme for den daglige praksis, hvor vi har øje for børnenes læringsrum og den ønskede pædagogiske praksis.